

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sredoč, izimlj nedelje in praznike, ter velja po početi prejemam za avstro-ugarske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 18 gld., za četr leta 8 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr.

na mesec, po 30 kr. za četr leta. — Za tuju dežele toliko ved, kolikor poština znača.
Za omanila plačuje se od stičistopne petit-vrste po 6 kr., če se omanilo jedenkrat tisk, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vratajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12.
Upravnštvo naj se blagovoljno pošiljati narodnine, reklamacije, omanila, t. j. vse administrativne stvari.

Nemškočeška sprava.

Mladočeska politika se je že od več strani obsejala, in tudi na Slovenskem so nekateri časopisi se radi zaganjali v Mladočehi. Dogodki pa sedaj kažejo, da je odločna mladočeska politika le imela ugodne posledice. Čehi so postali tako važen faktor, da se ž njimi računa, kakor se ni že nikdar poprej. Vlada se jim priblijuje, in Nemci priznavajo potrebo sprave s češkim narodom. V tem, ko se je češki narod organizoval, je pa mej Nemci zavladala desorganizacija in razpor, da vsakdo vidi, da ni samo nemška, pa tudi trajno nemško-poljska vlada več mogoča. Da so se razmere tako obrnile je pa nemala zasluga Mladočehov. Ko bi bili hoteli podpirati konservativce, kakor so jih Staročehi, bi konservativni klub bil ostal močen in nemški konservativci bi imeli silen upliv, za Čehs bi se pa nikdo ne zmenil. Konservativci bi bili dosegli zase lepe uspehe in njih stališče bi se bilo utrdilo. Ravno tako bi bili Mladočehi lahko mnogo pomagali levici, da bi ne bila tako opečala, kot je sedaj. V takih slučajih bi pa korist imeli le Nemci, ki bi bili sami vladali po svoji volji.

Kako drugačen je položaj danes, kakor je pa bil 1890. leta, ko so se sklepale dunajske punktacije. Tedaj se je sklepal sprava zaradi Nemcov, da bi hoteli priti v deželnini zbor, a sedaj pa Nemci žele sprave. Pri tedanjih razmerah je bilo naravno, da se kaj ugodnega ni dalo dosegči, drugače je pa sedaj, če Nemci žele sprave, bodo tudi morali ozirati se na češke želje.

Dunajske punktacije so sicer imele nekaj združega jedra. Tudi ni res, da bi se zaradi tega ne bile dale izvesti, ker se niso opirale na češko državno pravo. Njih glavna napaka je bila, da so se ozirale le na Češko, ne pa tudi na Moravsko in Šlezijo. Mladočehi so dobro vedeli, da se položaj moravskih in šelskih Slovanov še shujša, ako se zadovoljil Nemci na Češkem in tako utrdi nemštvu na avstrijskem severu. Na Češkem bi namreč bila sprava le Nemcem v korist, dočim bi na Moravskem in Šleziji bila v korist Slovanom. Nemški politiki sedaj v govorih pozivljajo Mladočehi, naj povedo pogoje za spravo, le to naglašajo, da v češko državno pravo ne bi mogli privoliti. Uresničenja češkega državnega

prava pa tudi Mladočehi ne misljijo zahtevati, dobro vedoč, da stvar ni tako lahko izvršljiva.

Veseli pa nas, da Mladočehi ne misljijo storiti iste napake, kot so jo bili Staročehi. Njih prvo glasilo odgovarja na pozive, naj predlože pogoje za spravo, da Mladočehi niso za nobeno spravo, ki bi se ne raztezala tudi na Moravsko in Šlezijo. S tem je pa tudi dovolj povedanega. Vse, kar bode na Češkem Nemci v korist, bode na Moravskem in v Šleziji Čehom. Za podlago se bode morala vzeti narodna jednakopravnost. Naj se potem izvede za kronovine kot celote ali po okrajih, je pač naposled vse jednakako. Če se bodo morda Nemci izrekli za poslednji način, potem se bode nemščina kar izrinila iz večine Moravske, kajti tri četrtine te dežele so slovanske. Razmere za nemštvu v tej deželi bodo za Nemce slabše, nego so sedaj na Češkem. V Šleziji izginejo nemške šole iz okrajov, koder še sedaj skoro slovanske šole ni.

Da bi bili Nemci že sedaj voljni privoliti v tako spravo, še ni gotovo, vsaj glede Šlezije se bodo močno upirali. Sploh še marsikaj kaže, da Nemci še niso voljni odreči se svojim predpravnicam. Neki dogodek nam zopet kaže, da Nemci nimajo še resne volje za spravo. Čehi se dolgo že poganjajo za osnovo češkega vseučilišča na Moravskem. Da mora vseučilišče na Moravskem biti češko, je le pravična zahteva, ko so tri četrtine dežele češke. Pa ne le to, jedina visoka šola v tej deželi, tehnika v Brnu, je nemška, torej je pač pravično, da bode vseučilišče češko, vsaj v duhu narodne jednakopravnosti bi bilo. Nemci so tudi z visokimi šolami že dovolj preskrbljeni. Dobrih osem milijonov avstrijskih Nemcov ima pet vseučilišč, dočim ima 6 milijonov Čehov samo jedno vseučilišče. Ker ne morejo več tajiti, da bi vseučilišče na Moravskem ne bilo potrebno, so pa Nemci začeli delati na to, da se osnuje v Brnu nemško vseučilišče. Očividno bi bila to nova krivica češkemu narodu in to le dokazuje, da Nemci odkritosčno že ne žele sprave.

Zaradi tega bodo pa najbrž Čehi že moralni čakati s sklepanjem sprave. To pa nič ne dene. Položaj Čehov na Češkem je že tak, da lahko čakajo; če za Moravijo in Šlezijo ničesa ne dosežejo, zanje sploh sprava nima nobene veljave. Položaj Nemcov, zlasti nemškoliberalne stranke se

bode gotovo že bolj slabšal in če Čehi ostanejo do sledni svoji dosedanji politiki, ne bode dolgo, da bodo Nemci radi se udali v spravo, kakeršno bodo Čehi nasvetovali, kajti faktum ja, da Čehi napredujejo, Nemci pa nazadujejo.

Državni zbor.

Na Dunaji, 19. decembra. Tolikokrat obljudjeni načrt o premembri sedaj veljavnega obrtnega reda se je danes predložil poslanski zbornici in se odkazal permanentnemu obrtnemu odseku.

Zbornica je razpravljala o proračunu ministerstva notranjih del.

Levičar dr. Funk se je tudi spodikal ob tem, da se plemiči pri politični upravi protežirajo in zahteval, naj se radi t h ne zapostavljajo neplemiški uradniki.

Posl. Plaš je zahteval, naj se v novi kazenski zakon postavijo stroge določbe glede trpinčenja živalij.

Posl. Rutowski je govoril o izseljevanju iz Gališke in o dotičnih agitacijah za izseljevanje. Zahteval je regulacijo galiških rek in uvedenje prisilnega zavarovanja.

Posl. Promberger je predlagal, naj se predstojniki pomožnih uradov pri političnih oblastih druge instance uvrste v osmi činovni razred.

Posl. dr. pl. Kraus je predlagal, naj se najstarejši okrajni tajniki pri okrajnih glavarstvih uvrste v deveti činovni razred.

Posl. Kyrle je predlagal, naj se stalno nastavijo pri okr. glavarstvih poslujoči provizorni uradni službi.

Posl. dr. Šamanek se je čudil, da se je ministrski predsednik upal govoriti o pravičnosti v trenutku, ko je občna pozornost obrnjena na gališke Ruse. Čehom je Badeni vrgel sotize v obraz. Dunajske vlade hujskajo narod proti narodu, da bi mogle v motni vodi ribariti. Govornik je zahteval naj se v Pragi ustanovi živinozdravniški zavod za Češko, Moravsko in Šlezijo, ter ostro kritikoval postopanje posamežnih okr. glavarjev. Končno je priporočal vladu, naj z ozirom na unanji položaj skuša narode zadovoljiti, kajti z nezadovoljnimi narodi ni upati na zmago.

Vse to je bilo dejanje trenotka; Ida pa se je prestrašila tako, da bi bila izgubila skoro obe vesli; strel je počil tako blizu in nenadejano, da je vztrepetala v njej vsaka žilica in da v prvem hipu ni mogla niti besedice ziniti. Že v naslednjem hipu pa se je začul moški glas: „Pardon, — tisočkrat pardon, gospica!“ in iz trstja se je prikazal mal čoln z lovcem. „Moj Bog, takov double pa se mi še ni posrečil do danes!“ — dejal je na-to šaleč se v zadregi. „A kdo bi si mislil, da je ob tej zgodnjiuri na ribnjaku tako plemenita divjačina!“

Dospel je s čolnom prav do njenega.

„Ekonom Fran Rus,“ dejal je predstavlajoč se ter vprašal: „Če se ne varam — gospica Gradnikova?“

Ida je prikimala.

„Jako me veseli, gospica! Z gospodom očetom sva dobra prijatelja, dasi sem jedva deset mesecev v tem kraji. Kupil sem si oni-le gradič“ — pokazal je s prstom na nasprotno stran, odkoder se je videla mej vejevjem košatih dreves široka streha in na vsaki strani mal okrogel stolp.

„Poznam Vas že najmanj pol leta, gospica,“ — je nadaljeval. „Miruj Bes!“ — zavpil je na to nad psom, ki se je zaganjal v racmana.

Listek.

Institutka.

(Spisal Fr. G. Kosec.)

(Dalje.)

Nekoč so sedeli pri obedu. Tedaj je spregovorila Idina mati: „Kako vama tekne danes rižoto? — napravila ga je nača institutka.“

Zadovoljnib lic je prikimal nato oče: „Aj, aj, — Idka bo izborna kubarica!“ — brat Tone pa je naglo pristavil: „Pokusite še kruh, katerega je spekla sinoči! — Prav dober je.“ —

Priprosta pohvala, ki je prihajala iz ust očetovih in bratovih, se je zdela Ida nepopisno osrečevalna, in tistega dne je bila vesela kod malokdaj v življenji svojem.

Ko ji je pa par dnij za tem podaril oče — v znak priznanja njene pridnosti — krasen, lahek čolnič, tedaj je prikipelo njeno veselje do vrhunca. Odslej se niti Weissove Tilke ni spominjala več!

Prva je vstajala namestuječa svojo mamico, ki je bila počitka bolj potrebna kot ona, — naročevala in izvrševala materine ukaze, potem pa tekla k ribnjaku v svoj čolnič ter se po ribnjaku jedno

uro vozila; nato se je vrnila domov in delala ondi, kjer je bila najbolj potrebna. — —

* * *

Tudi danes je prišla Ida na vse zgodaj k ribnjaku.

Najlepše poletno jutro je napočilo; solnčni žarki treptali so po ribnjakovi gladini, ki se je spremenjala v daljavi v rmenkasto se blesteče zrkalo; — v trsi in bičevji je šumel lahen vetrč, v bližjem logu pa sta si odpevala dva ščinkovca.

Ida je vslala — nekoliko sklonjena — z obema rokama; rožnata obleka se je tesno prilegal njenemu životu, česar obrisi so se pri vsakem udarcu vesel ostro označevali. Premočrtno preko sredine do onstranskega brega vslavši, krenila je ob levem bregu nazaj; ondi je bilo trsje posebno gosto in visoko ter je segalo daleč proti ribnjakovi sredini. Parkrat je že videla ondi več parov divjih rac.

Baš je vslala mimo mesta, kjer je bile trsje in bičevje najgosteje, ko se dvigne iz njega s stegnenim vratom in nazaj molečimi nogami velik racman. V istem hipu pa poči puška in racman pada skoro tik Idinega čolna; močan lovski pes se prikaže izza trstja ter plava proti njej.

Po kratkem prepisu mej predsednikom Chlumeckim in posl. Purghartom sta govorila še dr. Menger in poročevalce dr. Kathein, potem je zbornica razpravljala o poglavju „ceste in vodne gradbe“.

Pri tej točki so poslanci iz raznih krovov izrekali želje, nanašajoče se na lokalne razmere.

Koncer seje so se čitale interpelacije, mej njimi interpelacija dr. Romančuka zastran vzprejema maloruske deputacije. V interpelaciji se dolži ministerski predsednik, da je merodajno mesto napočno informiral in da je neresciščnost njegovih informacij razkriti patriotična dolžnost. Neresnično je, da so duhovniki šli na Dunaj v tem, ko se je kardinal Sembratovič vrnil v Lvov. Duhovniki so se udeležili vzprejema Sembratoviča in šele potem odšli z deputacijo na Dunaj. Nesramno sumišenje je, trditi, da so potni troški se dobili iz Rusije. Člani deputacije so potne troške sami plačali. Posl. Dobernig in tovariši so predlagali, naj vlada kranjske industrijalne družbe proščati glede davčnih olajšav za nameravane plavže v Škedenju pri Trstu ne ugodi.

Prihodnja seja bo jutri.

V Ljubljani, 20. decembra.

„Slovenski Gospodar“ in dr. Lueger. Mariborski „Slovenski Gospodar“ je tako navdušen za dunajske krščanske socialiste in je v tem oziru v nasprotju z „Südsteirische Post“ in južno-štajerskim dopisnikom „Politike“. Da bi opravičil svoje stališče, je povedal, da je dr. Lueger se proti nekemu slovenskemu narodnjaku izjavil na Zidanem mostu, da on ni nasproten „Slovencem“, da pa bodo le iz ozira na volitve glasovali krščanski socialisti proti celjski gimnaziji. To bodo pa storili zaradi tega, ker vedo, da je Slovencem večina brez njih zagotovljena. „Deutsches Volksblatt“ pa sedaj trdi, da je vse to izmišljeno in da na Zidanem mostu sploh dr. Lueger z nobenim slovenskim narodnjakom govoril ni. Sedaj bi bilo pač dobro, da bi „Slovenski Gospodar“ povedal ime doličnega narodnjaka in kdaj se je dolični pogovor vršil. Mi ne dvomimo, da mariborski slovenski list ni resnice pisal, temveč bi le dr. Lueger sedaj stvar rad utajil. Mi dr. Luegerja že poznamo, da je nož, ki na obe strani reže. „Slovenski Gospodar“ ga bode pa še spoznal.

Dipauli in protisemitje Baron Dipauli je čuden mož. Na jedni strani se laska protisemitom, na drugi pa skuša ohraniti dobre odnošaje s tistimi konservativci, ki so nasprotniki protisemitov. „Vaterland“ priobčil je dopis iz Gradca, v katerem se trli, da nova ljudska stranka ne bude glasovala za dunajske protoliberalce, ker se ne ujema z njih bojnimi sredstvi. Tako se je baron izrekel proti nekemu štajerskemu konservativcu. Govoril je nadalje tudi o „zapeljani mladi duhovčini“, ki se mora pripeljati na pravo pot nazaj. Baron Dipauli je vse to utajil v popravku, katerega je postal „Vaterland“ in „Reichspost“. Državni poslanec Hagenhofer je pa sedaj v „Vaterlandu“ priobčil dopis, v katerem pravi, da je proti njemu se baron Dipauli izjavil, da se ne ujema s sredstvi protoliberalne stranke na Dunaju in da se torej ljudska stranka zanj ne bude potegovala. Baron je nadalje izjavil, da je novo

stranko osnoval jedino zaradi tega, da po „Reichspost“ zapeljano duhovčino pripelje na pravo pot ali jej vsaj olajša povrat. Z „Reichspost“ on ni zadovoljen in misli osnovati nov list. To mnenje Dipaulijevo je pa tudi baronu Morseju znano. Kdo od teh dveh klerikalnih poslancev trdi resnico?

Dolenjeavstrijski deželnih zbor zaključen. Pri sklicanju deželnih zborov v novo zasedanje se je vladi pripetila mala neprilika, ki je pokazala, kako površno se posluje pri ministerstvih in kar utegne opozicija še porabiti proti vladi. Sklical se je tudi dolenjeavstrijski deželnih zbor v novo zasedanje, če tudi se njegovo zadnje zasedanje še ni bilo zaključilo, temveč zborovanje le do 7. februarja odložilo. Novo zasedanje bi se bilo poprej začelo, nego je sedanje končano. To napako so seveda hitro poskusili s tem popraviti, da so deželnih zbor takoj s posebnim cesarskim patentom zaključili. Pri ljudeh, ki ne vedo, kako je stvar, je pa to vzbudilo misel, da se dolenjeavstrijski deželnih zbor sedaj ne snide.

Razpor mej Anglijo in Zjednjjenimi državami. Vsa politična pozornost, ki je bila dosedaj obrnjena v orient, se sedaj obrača nekam drugam. Govori se že, da pride do vojne mej Angleži in Zjednjjenimi državami severo-ameriškimi. Mej Angleži in južno-ameriško republiko Venezuela je že dolgo razpor zaradi nekoga ozemlja ob reki Cuyuni poleg angleške Guyane. Venezuelska vlada je v tem oziru bila jako trdrovratna in Anglia je due 1. t. m. jej poslala ultimatum. V Angliji so mislili, da se Venezuela sedaj uda, ker vojevala se vendar ne bode z mnogo močnejšo Anglijo. V Londonu so sicer že malo slutili, da Zjednjene države Venezuela navorajo, naj Angliji ne odjenja, a tega si vendar niso mislili, da bi morda jej bile pripravljene priti na pomoč. Te dni je pa predsednik Zjednjjenih držav Cleveland poslal kongresu izjavo, v kateri omenja, da je vlada Zjednjene držav opozorila Anglijo, da bi napad na Venezuelo nasprotoval Monroejevi doktrini, po kateri zmatrajo Zjednjene države napad kakrškev evropske države na vsako ameriško samostojno državo, za napad nanje. Anglia je odgovorila, da tukaj Monroejeva doktrina ne velja. Predsednik Cleveland ugovarja, da bi tukaj Monroejeva doktrina, ki velja od 1823. leta za vodilo unanjih politiki Zjednjene držav, ne veljala, ko vendar gre za to, da bi Anglia rada odtrgala neki ameriški državi nekaj zemlje. Cleveland obžaluje, da je Anglia odklonila razsodilje. Sedaj ne ostaja Zjednjjenim državam druga, da določijo pravo mejo mej angleško Guyano in Venezuso Kongres naj dovoli stroške za dolično komisijo. Nadalje se v izjavi naglaša, da morajo Zjednjene države z vsemi sredstvi se upreti, da bi si Anglia prisvojila kaj zemlje, katero bodo ameriška komisija priznala Venezueli. Tukaj gre za ameriško narodno čast. Obe zbornici kongresa ste to izjavo z navdušenjem vzprejeli. Senat jo je izročil odseku za unanje stvari v poročanje. V Angliji je seveda ta izjava vzbudila veliko razburjenost. Sedaj ne gre več za nekaj zemlje v Južni Ameriki, temveč za angleško čast. Tega Angleži ne morejo dopustiti, da bi Zjednjene države določevale mejo njih posestvom. Zaradi tega bude morda stvar napred odločevalo orožje.

„Tako? — Kako mogoče? — začudila se je Ida; bile so to njene prve besede.

„Gospa mamá mi je pokazala Vašo najnovejšo sliko, a zdi se mi . . .“ umolknil je ter si nekam poredno smehljači vihal dolge, bele brke.

— — nò kaj?

— — da je original še lepsi od slike!

Kako banalen kompliment! — Zardela je do ušes in ogorčena radi čudnega, predomačega vedenja tega človeka, ki se drzne še šaliti pogledala v stran.

„Mamá me čaka, z Bogom!“ — spregovorila je nevoljno ter prijela krepko za vesli.

„Vdan sluga, gospica! — Izvolite sporočiti gospoj mamá in gospodu papá moj pozdrav; v kratkem ju obiščem, — videli se nismo že par tednov, potoval sem po Ogerskem . . . Klanjam se, gospic!“

Odveslala sta vsak na svojo stran.

„Ta predzreš! Kako banalno se šali, — pa tako laskanje! Cel kmet!“ — mislila je Ida. — In vendar ji je ugajal ta človek in njegov — banalni kompliment! —

„Pikanten obrazek!“ — mrmral je Rus v

stranko osnoval jedino zaradi tega, da po „Reichspost“ zapeljano duhovčino pripelje na pravo pot ali jej vsaj olajša povrat. Z „Reichspost“ on ni zadovoljen in misli osnovati nov list. To mnenje Dipaulijevo je pa tudi baronu Morseju znano. Kdo od teh dveh klerikalnih poslancev trdi resnico?

Dolenjeavstrijski deželnih zbor zaključen. Pri sklicanju deželnih zborov v novo zasedanje se je vladi pripetila mala neprilika, ki je pokazala, kako površno se posluje pri ministerstvih in kar utegne opozicija še porabiti proti vladi. Sklical se je tudi dolenjeavstrijski deželnih zbor v novo zasedanje, če tudi se njegovo zadnje zasedanje še ni bilo zaključilo, temveč zborovanje le do 7. februarja odložilo. Novo zasedanje bi se bilo poprej začelo, nego je sedanje končano. To napako so seveda hitro poskusili s tem popraviti, da so deželnih zbor takoj s posebnim cesarskim patentom zaključili. Pri ljudeh, ki ne vedo, kako je stvar, je pa to vzbudilo misel, da se dolenjeavstrijski deželnih zbor sedaj ne snide.

Razpor mej Anglijo in Zjednjjenimi državami. Vsa politična pozornost, ki je bila dosedaj obrnjena v orient, se sedaj obrača nekam drugam. Govori se že, da pride do vojne mej Angleži in Zjednjjenimi državami severo-ameriškimi. Mej Angleži in južno-ameriško republiko Venezuela je že dolgo razpor zaradi nekoga ozemlja ob reki Cuyuni poleg angleške Guyane. Venezuelska vlada je v tem oziru bila jako trdrovratna in Anglia je due 1. t. m. jej poslala ultimatum. V Angliji so mislili, da se Venezuela sedaj uda, ker vojevala se vendar ne bode z mnogo močnejšo Anglijo. V Londonu so sicer že malo slutili, da Zjednjene države Venezuela navorajo, naj Angliji ne odjenja, a tega si vendar niso mislili, da bi morda jej bile pripravljene priti na pomoč. Te dni je pa predsednik Zjednjjenih držav Cleveland poslal kongresu izjavo, v kateri omenja, da je vlada Zjednjene držav opozorila Anglijo, da bi napad na Venezuelo nasprotoval Monroejevi doktrini, po kateri zmatrajo Zjednjene države napad kakrškev evropske države na vsako ameriško samostojno državo, za napad nanje. Anglia je odgovorila, da tukaj Monroejeva doktrina ne velja. Predsednik Cleveland ugovarja, da bi tukaj Monroejeva doktrina, ki velja od 1823. leta za vodilo unanjih politiki Zjednjene držav, ne veljala, ko vendar gre za to, da bi Anglia rada odtrgala neki ameriški državi nekaj zemlje. Cleveland obžaluje, da je Anglia odklonila razsodilje. Sedaj ne ostaja Zjednjjenim državam druga, da določijo pravo mejo mej angleško Guyano in Venezuso Kongres naj dovoli stroške za dolično komisijo. Nadalje se v izjavi naglaša, da morajo Zjednjene države z vsemi sredstvi se upreti, da bi si Anglia prisvojila kaj zemlje, katero bodo ameriška komisija priznala Venezueli. Tukaj gre za ameriško narodno čast. Obe zbornici kongresa ste to izjavo z navdušenjem vzprejeli. Senat jo je izročil odseku za unanje stvari v poročanje. V Angliji je seveda ta izjava vzbudila veliko razburjenost. Sedaj ne gre več za nekaj zemlje v Južni Ameriki, temveč za angleško čast. Tega Angleži ne morejo dopustiti, da bi Zjednjene države določevale mejo njih posestvom. Zaradi tega bude morda stvar napred odločevalo orožje.

Govor poslanca Ivana Nabergoja

■ v s e j i p o s l a n s k e z b o r n i c e d n e 11. d e c e m b r a .

Visoka zbornica! Ko je sedanja vlada ob svojem nastopu vzela v roko upravo države, nagašal je njegova ekscelenca grof Badeni pri razvijanju svojega vladnega programa mej drugim, da novi vladi bode naloga, da v onih deželab, v katerih se nabajajo manjšine, vzams tudi v svoje varstvo te manjšine in jim tako omogoči naravn razvoj in uživanje pravic, pripadajočih jim po državnih zakonih avstrijskih v državnem in narodnem pogledu. Z ozirom na to slovensko dano oblubo, ko smo stram jaz resno in ne za navadno frazo, dovoljujem si ob tej dani mi priliki obrniti pozornost visoke vlade na nekatere vnebovpijoče nezakonitosti, ki se še vedno dogajajo slovenskemu prebivalstvu Trsta in okolice v narodnem, duševnem in gnotnem pogledu. (Prav res!)

V Trstu in okolici je peleg italijanskega jezika tudi slovenski zakonito pripoznan kot deželni jezik: uporablja pa se skoro izključno, z tako malimi izjemami, le italijanski jezik, kajti ne le občinski uradi, katerih sveta dolžnost bi bila, s slovenskimi strankami občevati in uradovati v slovenskem jeziku, uporebljujejo le italijanski jezik (Tako je!), ampak tudi c. kr. uradniki se poslužujejo italijanskega jezika v občevanju s slovenskimi strankami tudi tedaj, kadar stranke niso zmožne italijanskega jezika.

Posebno obžalovanja vredno je, da se pri civilnih in kazenskih razpravah pri deželnem sodišču v Trstu ter pri okrožnih soščih v Gorici in Ročinju vedno postopa nezakonito proti slovenskemu in hrvatskemu plemenu (Prav res!) s tem, da se silijo slovenske stranke, da morajo pred sodiščem — z malimi izjemami — zagovarjati se, pričati itd. v tujem in neumljivem jim jeziku.

Obžalovanja vredno je, da slovenske obtožence še vedno sodijo italijanski porotniki (Čujte!), dasi večina prebivalstva primorskog pripadajo slovenski narodnosti, in dasi ne manjka slovenskih mož, sposobnih za posel porotnika (Tako je!).

Obžalovanja vredno je, nadalje, da je sklenil deželnih zbor tržaški v svojem zadnjem zasedanju, da niso dopuščena samo slovenska vknjiženja v zemljiške knjige, kakor se vrši sedaj, ampak da je vsaki slovenski vknjižbi pridejati italijanski prevod. Ta sklep se je storil v nenavzočnosti slovenskih poslancev, ki se niso mogli udeleževati razprav deželnega zobra radi neprestanega žaljenja in zasmehovanja slovenske naroda proti italijanskim poslancim in sodrgim na galeriji. (Čujte! Čujte!) Gospoda moja, jaz nisem jurist, ali toliko zdravega razuma imam vendar, da sprevidim, da bi bilo tako postopanje nezmiseln in unicum v naši državi. Ako bi imelo priti do tega — kar pa ni verjetno — nastal bi največi nered pri zemljiških knjigah, ker bi gotovo v mnogih slučajih jedna stranka snatrala za pravi tekst slovenski original, druga pa italijanski prevod, koji poslednji često ne bi natančno soglašal z originalom.

In tak nestvor priporoča primorska vlada v potrebo (Čujte! Čujte!), v veliko škodo slovenskega prebivalstva na Primorskem, pravosodstva, ter v nasprotju s temeljnimi zakoni državnimi.

Istotako žalostno je, da Slovenci in Hrvati Primorske nimajo dosedaj nujne srednje šole, da bi mogli vzgojevati svoje sinove na pedagoško jedino pravi podlagi. Pri vojaških naborih pa se gotovo ne prezirajo naši sinovi. (Prav dobro!) Še žalostnejše pa je, da v mestu tržaškem do današnjega dne nimamo niti jedne slovenske šole (Čujte!), dasi slovenski starši že dvanajst let prosijo take šole.

Ako bode sedanja vlada sledila načelom in nasvetom, ki jih dobiva od vladnih organov v Trstu, potem je mogoče, da se pred reši vstočno vprašanje, nego pa slovensko šolsko vprašanje v Trstu. (Veselost in „Prav dobro!“) Pri proračunski

čem Ti, dobra kuha, dobra peka, to je pri meni prvo.“

„Tudi pri meni. Ko sem si izbiral soprog, vprašal sem najprej izvedence, kje je kako pošteno in bogato deklè, ki ne hodi po vseh pleščeh itd., o kateri ne vedo ljudje ničesar zlega. Malo so mi jih našeli. Potem sem pa vprašal, katera izmed teh si zna napraviti sama krilo. Še jih je polovica odpadla. In končno sem poizvedel, katera izmed teh zna dobro kuhati. Ostali sta mi le dve na izbor, — lepšo sevē sem snabil.“

„Ha, ha! — dobro si ravnal. Soprog mora znati predvsem vsa gospodinjska dela, vse druge budi le nameček!“

„Oho, — a izobrazba!?“ — spregovoril je Tone, ki je pred leti absolvoval gospodarske šole na Dunaji in Klosterneuburgu. „Ženske, ki bi ne umela mojih teženj, ne poznala mojih uzorov ter se z menoj vred ne navduševala za nje, — ženske, ki bi se znala pomenkovati le o ponavah in lončih, pa mokrih plenicah, — ki bi bila samó moja gospodinja in roditeljica mojih otrok, take ženke bi ne mogel trajno ljubiti, ker bi mi kmalu nedostalo spoštovanja do nje!“

(Dalej prih.)

svoje dolge, skoro bele brke pod debelim nosom, privezujé čoln h kolu. Potlačil je racmana v svojo lovske torbo, zažvižgal Besu ter se zamišljen napotil v svoj gradič.

In še parkrat je zamrmral:

„Zares pikanten obrazek; — krasen otrok ta institutka!“ —

* * *

Dolenjski cviček so pili, prigrizovali kruh ter se pomenkovali. Baš so odobedovali: stari Gradnik, Gradnička, sin Tone in domači prijatelj Fran Rus.

„Rečem Ti Gradnik, sedaj imamo železnico, kupčija pojde, da bo veselje, — samo znati treba! In midva znava! — Pa kakor sem dejal, gospa, snedel Vam bom cel blebec, izvrsten kruh imate!“

„Ah gospod Rus, Vaša pohvala se ne dotika mene, ampak naše institutke.“

„Kaj vraka! — Gospica Ida?! — Ume li tudi tako dobro kuhati?“

Gradnik se je krohotom zasmehjal na ta Rusa vprašanja ter še sam vprašal: „Kako Ti je teknilo današnje kosilo, zlasti Tvoj zajec s polivko?“

„Kaj, tudi Ida?! — Aj, aj! — Gradnik, re-

gazpravi v leto 1894 sem omenil, da, ako vlada nima poguma, da bi zaukazala mestni občini tržaški, naj za slovenske otroke mesta nemudoma ustanovi potrebne ljudske šole, da kakoršnih imajo isti zakonito pravico, naj se iste ustanove na državne stroške, kakor se je zgodilo za nemške otroke, kajih število znaša komaj tretjino števila slovenskih otrok. (Tako je!) Iz povednega morete razvideti, gospoda moja, kaka krivica se godi Slovencem v Primorski. Toda to ni še vse.

Pri poštnih in finančnih oblastih vidimo le nemške in italijanske napise. Te oblasti uradujejo le nemški in italijanski ter usiljejujo pismeno in ustmeno italijanski jezik slovenskemu in hrvatskemu prebivalstvu, z malimi izjemami pri finančnih oblastih.

In kaj naj rečem o tržaškem magistratu, kamor nosijo Slovenci britko prisluženi denar, da plačujejo nezanesne občinske in državne davke, koje pobira občina vsled posebnega privilegia?

Ta davčna oblast izdaje Slovencem vsa povabila, odmerjenja pristojbin, ekskucije, pobotnice, z jedno besedo vse, kar prihaja od te oblasti, izključno le v italijanskem jeziku, in ako slovenski davkoplačevalci, neveč italijanskemu jeziku, zahteva pojasnila, zakaj mora plačati to ali ono, dobri v odgovor: "Qua non si parla sciavo, ande in malora" itd. Preveč bi bilo zahtevano, ako bi moral visoka zboruca poslušati tožbe o vseh teh nezakonitostih, ki jih morajo od dneva do dneva prenašati slovenski prebivalci okolice in mesta tržaškega. (Tako je!)

(Konec prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 20 decembra.

— (Deželnim glavarjem) je imenovan dež. posl. Oton Detela, njegovim namestnikom dež. posl. Leon grof Auersperg.

— (Repertoir slovenskega gledališča.) Našemu občinstvu ugajajo še najbolj ljudske igre. Če je snov vzeta iz domačega življenja ter količaj zanimivo razpletena in če je predstava dobra, je uspeh dotične igre zagotovljen. Zategadelj je tudi pričakovati, da bode ljudska igra s petjem, "Brat Martin", katera se bo jutri prvikrat pri nas predstavljala, vsem prijateljem našega gledališča ugajala. Igra je primerno lokalizovana. Dejanje je srečno izbrano in tako zanimivo; suče se poglavito okoli dobrosrčnega brata-redovnika, poleg njega pa nastopajo še pravi malomestni tipi. Vrh tega je v igro uplenjenih mnogo komičnih prizorov, pisanih s pravim dunajskim humorjem. Glavne uloge so v rokah g. Inemanna, gosp. Slavčeve in g. Daniela, gosp. Polakove in g. Podgrajškega. Ako se uvažuje, da se je ta igra na Dunaju predstavljala kar stokrat zapored, da se igra na vseh provincialnih gledališčih in da se je kritika povsed izrekla o njej jako laskavo ter jo uvrstila mej prve ljudske igre, potem pač ni dvomiti, da bode igra imela tudi pri nas uspeh, toliko bolj, ker so se poleg izvirnih pevskih točk uložile še nekatere druge, mej temi pesem iz operete "Herzbub", s katero pesmijo si je gosp. Polakova pri nje prvem nastopu v Karlovem gledališču hipoma pridobila simpatije razvajenih Dunajčanov.

— (Slovensko gledališče.) Sinoč se je pela tretjič Humperdinckova opera "Janko in Metka". Predstava je bila kako dobra, skoro brezhibna. Gledališče je bilo dobro obiskano in so bili vsi predstavljalci odlikovani s ploskanjem.

— (Narodna društva in slovensko gledališče.) Vselej, kadar smo naznajali dneve slovenskih predstav, smo dostavili prošnjo, naj se slovenska društva blagovole ozirati na to, in prirediti svoje zabavne večere tako, da se ne dela ne potrebna konkurenca dramatičnega društva predstavam. Žal, da se je v poslednjem času nekaterekrati grešilo proti temu. Ob nedeljah naj bi še bilo, ker tu je občinstva dovolj tudi za konkurenco. Teško pa je pojmiti, zakaj kako narodno društvo izbere baš isti delavnik, ko je večer slovenska predstava in se tako kolikor toliko narodnega občinstva odtegne gledališču, kakor se je to zgodilo včeraj. Naj bi se te prijateljske besede v bodoče bolj uvaževal, saj se to lahko storiti, treba je le malo resne dobre volje.

— (Izpred sodišča) Danes vršila se je pri tukajnjem sodišči vsklicna razprava zoper g. dr. Šušteršiča, kateri je bil, kakor smo svoječasno poročali, dne 12. septembra t. l. pri okrajnem sodišču v Postojini obojen na 15 gld. globe event. v 3dnevni zapor, ker je pri neki obravnavi v Vipavi imenoval gg. Maksa Hrovatin in Avg. Petriča "barabe". Sodni dvor je razsodbo prve instance potrdil

in spoznal, da je naložena kazen navzlic obstoječim olajševalnim okolnostim že zategadelj opravičena, ker je bil dr. Šušteršič že dvakrat (jedenkrat celo z 10 dnevnim zaporem) kaznovan.

— (Razdelitev obleke) ubogim učencam in učencem tukajšnjih ljudskih šol vršila se bode v nedeljo dne 22. decembra ob 11. uri dopoludne v teleodvetniči prve mestne deške šole v Poljskih ulicah. Odbor vabi najljudneje p. n. dobrotnike šolske mladine k tej razdelitvi in se vsem, kateri so kaj darovali ali storili v ta dobrodelni namen, najtopleje zahvaljuje.

— ("Zgodnja Danica") Temu, nekdaj tak o bojevitemu listu se pozna, da se njegov urednik stara a vendar je za liberalca zanimivo, če ga časih pregleda. Slučajno nam je prišla v roke zadnja številka in našli smo v njej "Opombo zastran časništva", res klasično opombo. "Zgodnja Danica" proklamuje: "Časniki, ki se repenčijo zoper papeža, škofe, duhovne, zoper katoliške družbe, zoper naš katoliški narod, zoper katoliške poštenjake (n. pr. zoper poštenjaka Luegerja, Dipaulija in dr. enake) taki časniki niso listi "naše gore". Veri in sv. Cerkvi sovražne časnike brati je greh". Očitno in nedvoumno se tu proklamuje, da je greh, brati časnike, kateri se "repencijo zoper Luegerja, Dipaulija in dr. enake". Po tem je torej dunajski nadškof strašen grešnik! Ne samo da čita "Vaterland", še materijelno ga podpira, in ta list se prav odločno repenči zoper Luegerja in Dipaulija, in kar dela dunajski nadškof, to dela tudi praški kardinal in nadškof, to dela še mnogo drugih škofov in prelatov. Torej so grozni grešniki in kar je najhujše, oni tega niti ne slutijo, se ne kesajo tega greha in zapadejo torej vsi hudiču. Ubogi prelati! Človeka kar srce boli, če misli, da se bodo ti dobrorejeni gospodje v peku cvrli. Kaj ko bi se jim poslala "Z. D." Gotovo bi se uklonili nje avtoriteti in zapustili "Vaterland" ter se tako rešili večnega pogubljenja. Nam seveda ni rešitve, zakaj ko bi se tudi odvadili repenčiti se zoper škofe in katoliške duhovne, repenčili bi se zoper katoliške poštenjake kakeršni so Zelen, Detela, Papež itd., torej smo na vsak način izgubljeni in se le s tem tolažimo, da se bomo pekli v družbi prav mnogih duhovnikov in katoliških poštenjakov. Mimo tega razglasenja, da je greh čitati "katoliške poštenjake" pobijajoče liste, smo v "Z. D." zasledili še drugo, tako zanimivo stvar. Nabirajo se darovi za "Don Boskovo napravo". Dolgo smo povpraševali, kaka naprava je to, a nihče nam ni vedel odgovoriti. Odkritočno priznamo, da ne poznamo drugega Boska, kakor tistega ki je znal "čarati" in čigar slava je zagotovljena s knjižico "Der kleine Bosco oder der perfecte Taschenspieler". Ali se nabirajo darovi morda za napravo zavoda, v katerem se bodo katoliški ljudje učili jesti žive golobe, zavživati ogenj in požirati meče? Posebno verojetno to pač ni, a ker hočejo klerikalci reorganizovati vse, je mogoče, da se jim zdi tudi "copanje" tolika važno, da ustanove poseben zavod, kjer se bo učilo. Za profesorje ne bodo v zadregi, saj imajo v svojih vrstah mnogo spretnih mož. Nace Žtnik in kanonik Klun n. pr. sta že večkrat pokazala, kako znata svojo besedo pogolniti, in to ni lahko. Povše je dokazal, da zna mleko premeniti v nič, Pfeifer pa je živa priča, kako se rudeč radikalec premeni v črnega klerikalca. Ti gospodje so torej prav predestinirani za profesorska mesta na novem zavodu in so porok, da nam vzgoje generacijo nedosežnih političnih Boškov.

— (Policijske vesti) Mestna policija aretovala je včeraj 3 osebe in sicer 1 zaradi postopanja, 1 zaradi tatvine in 1 zaradi nevarne grožnje. Kakor znano, vlotil je v noči od 13. do 14. septembra letos neznan tat v tukajšnjo kavarno "Evropa" ter ukradel okolo 60 gld. denarja in za 40 gld. raznih smodk in cigaret. Ker ni mogel odpreti miznice, odnesel je celo mizo ter jo na mestnem smetišču pod Tivolijem razbil. Kot te tatvine tako sumljiv bil je včeraj aretovan neki marker, ki pa dejanje odločno taji. — V stanovanje merosodca g. Levca prišla sta včeraj popoludne dva potepuh ter zahtevala denarja, češ, "sedaj boste pa dali krajcarje". Ko je gospa, ki je bila sama doma, preplašena pričela klicati na pomoč t-r hotela oditi, zastopil jej je jeden postopačev pot; vendar se jej je posrečilo uteči; potem pa sta pobegnila tudi neziana postopača. Jednega je policija že sinoči aretovala, in sicer znanega potepuha Janeza Koprivca, drugemu pa je na sledu.

— (Narodne čitalnice škofjeloške) občni zbor bode v nedeljo dne 22. grudna t. l. ob 7. uri zvečer v lastnih prostorih. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev treh pregledovalcev računov. 5. Poročilo knjižničarja. 6. Volitev novega odbora. 7. Slučajnosti. Po občnem zboru "jour-fixe" s prosto zabavo. Ob jednem se društvenikom naznani, da bode vsako sredo v tednu ob polu 8. uri na večer "jour fixe". Vabljeni so udje in po udih vpeljni neudi.

— (Zagorsko bralno društvo) priredi s so-delovanjem "Pivških pevcev" na dan 5. jan. 1896 koncert v prid zasirotelim ostalim Volaričevim.

— ("Celjski Sokol" priredi povodom izročitve diplom častnima članoma in častnima starosti in podstarosti ter ustanovitve atletskega oddelka dne 22. grudna t. l. v vrtnem salonu pri "Zamorcu" veselico, pri kateri bodo sodelovali "Celjske pevsko društvo", tamburaški zbor ter oddelek c. in kr. vojaške godbe 27. pešpolka iz Ljubljane. Vzpored: 1.) Koračnica, svira vojaška godba. 2.) Nagovor staroste in izročitev častnih diplom. 3.) Tamburiranje. 4.) Vojaška godba. 5.) Nastop atletskega oddelka z rednimi in prostimi vajami s pezami in ročki od 30–100 kg. 6.) "Jadransko more", Hajdrib, moški zbor (poje "Celjsko pevsko društvo"). 7.) Vojaška godba. 8.) Atletski in akrobatski skupine, izvršujejo predelovalci in atletski oddelki. 9.) Tamburiranje. 10.) a) Sattner "Na planine, moški zbor z bariton solo; b) Sattner "Pogled v nedolžno oko", poje oktet "Celjskega pevskega društva". Po dovršenem vzporedu koncertuje vojaška godba. Vstopnina: za osebo 50 kr., za obitelj do treh oseb 1 gld. Začetek ob 8. uri. Vstop je dovoljen samo povabljenim. Kdor iz pomote ni dobil vabilna, naj se oglesi v nedeljo dne 22. t. m. dopoludne v prodajalnici g. Hribarja ali zvečer pri blagajni.

— (Društva "Zore" v Opatiji) občni zbor bode v nedeljo 22. t. m. ob 4. uri popoludne v čitalničnih prostorih v Opatiji. Dnevni red: 1.) Pozdrav predsednika. 2.) Poročilo tajnika. 3.) Poročilo blagajnika. 4.) Volitev novega odbora. 5.) Posamezni predlogi.

— (Plaz) se je 14. t. m. usul pri Dreženci na Goriškem in zasul tri može. Dva sta se rešila, jeden pa je pod snegom preminul.

* (Živa pokopana) Poročali smo, da sta v Döblingu pri Dunaju bila zasuta dva vodnjak kopajoča delavca. Rešilna dela so od predvčerajnjim opoiudne trajala neprestano vso noč do popoludne, ko se je začul iz zemlje zamolkl glas: Jesus, Maria, kdo je. Veselje mej rodbinam in prijatelji ponesečencev je bilo nepopisno, ko so spoznali, da ponesečenec je bil nepopisno, ko so spoznali, da ponesečenec je živita. Rešilna dela so se nadaljevale z vso eneržjo. Okoli 6. ure zvečer so rešitelji našli ponesečenca, ki sta bila celih 38 ur živo pokopana in se že pripravljala na smrt. Jeden ponesečenec je bil že z glavo in z jedno roko iz zemlje, a v tem času se je svet pod njim udtl in ponesečenca sta se pogreznila zopet nekaj metrov globoko. Rasilna dela so se nadaljevala z občudovanja vredno požrtvalnostjo. Po triurnem delu so prišli tako daleč, da so zopet zaslišali glas ponesečenca. Izvedeli so, da se je jeden ponesečenec že zadušil, drugega pa zapisčijo moči. S podvojeno silo se je delo nadaljevalo z upanjem, da se reši vsaj jeden ponesečenec.

Brzojavke

Dunaj 20. decembra. V današnji seji gospodske zbornice se je predsednik spominjal z tako toplimi besedami grofa Taaffea. Poslanska zbornica je rešila budgetni provizorij. Mladočeh Schwarz je izjavil, da je stališče čeških poslancev napram vladu odvisno od vladnega postopanja v češkem deželnem zboru. Kaltenegger je govoril o razmerju med katoliško-ljudsko stranko in konservativci ter rekel, da je razpora kriv Morsey, ki hoče postati minister. Stransky je grajal korespondenčni urad, Romančuk je zagovarjal malorusko deputacijo. Za njim je začel govoriti finančni minister Bilinski.

Dunaj 20. decembra. Poslanik v Londonu grof Deym je bil danes pri cesarju v avdijenciji ter podal ostavko. Njegov naslednik bo grof Kalnoky.

Dunaj 20. decembra. Pogajanja laških poslancev tirolskih in primorskih glede ustanovitve laškega kluba so se razbila.

Bruselj 20. decembra. Kralj je že podpisal ukaz glede mejnaročne razstave l. 1897. Razstava je s tem zagotovljena.

Carigrad 20. decembra. Revolucionarno gibanje na Kreti se še dalje bolj razširja. Ustaši dobivajo pomoč iz Grške. Guverner je zahteval, naj se sedanja posadka 15 bataljonov ponovno za 10 bataljonov, a vrla je odpislala le 4 bataljone.

V soboto, dan 21. decembra 1895.

Noviteta! Prvkrat: Noviteta!

Brat Martin.

Ljudska igra s petjem v starih dejanjih. Nemški spisal Karol Costa. Uglasil Makso pl. Weinzerl. Poslovenil * Kapelnik g. Hilarij Beniček. Režiser g. Rudolf Ineman.

Blagajna se odpre ob 7. uri. — Začetek točno ob 1/8. uri. Konec po 10. uri zvečer.

Vstopnino glej na gledališkem listu.

Pri predstavi svira orkester slav. c. in kr. pešpolka št. 27.

Prihodnja predstava bo v četrtek, dan 26. decembra t. l.

Iz uradnega lista.

Izvršilne ali eksekutivne dirnice: Antona Škamprle posestvo v Dolenji vasi, cenjeno 40 gld.; Antona Kocijančiča posestvo v totalu, cenjeno 60 gld.; Matije Franetiča posestvo v Potočah, cenjeno 80 gld.; Terezije Švigelj posestvo v Senožečah, cenjeno 15 gld.; Antona Živica posestvo v Raši, cenjeno 50 gld., vseh pet na zahtevo c. kr. fin. prokurature v Ljubljani dan 23. decembra 1895 in 25. januaria 1896 v Senožečah.

Tujci.

19. decembra.

Pri Matetiču: Iskl. Swars, Singer z Dunaja. — Kopetzky iz Boljaka. — Kürnrliz Gorce. — Ritter iz Sevnice. — Stefan iz Postojine. — Heine iz Krieglacha. — Lindner iz Grada.

Pri Lleydovi: Mrovin iz Vipave. — Srmenik z Bleha. — Pri južnem koledarju: Lindner iz Konjic. — Gönner iz Ivančic.

Meteorologično poročilo.

Dečembra	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm. v 24 urah
19.	9. zvečer	729.6	+0.9°C	brezvetr.	oblačno	
20.	7. zjutraj	729.1	+0.6°C	sl. sever	mogla	10.4
*	2. popol.	728.2	+2.1°C	sl. severozahod	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura +1.2°, za 3.3° nad normalom.

Dunajska borza

dné 20. decembra 1895.

4%	državne srečke iz 1. 1854 po 250 gld.	148 gld.	— kr.
Državne srečke iz 1. 1864 po 100 gld.	191	—	—
Dunava reg. srečke 5% po 100 gld.	129	—	—
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	120	—	—
Kreditne srečke po 100 gld.	199	50	—
Ljubljanske srečke.	24	—	—
Rudolfove srečke po 10 gld.	23	—	—
Akcije anglo-avstr. banke po 200 gld.	157	—	—
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	430	—	—
Papirnatni rubelj	1	29 1/4	—

Ženitna ponudba.

Iz posebne simpatije do bratskega slovenskega naroda želi Hrvat skleniti zakonsko zvezo s Slovenko. Isti je vlastelin, 35 let star, rimski katolik. Poseduje plemiško posestvo, ki je vredno 26 do 30 tisoč goldinarjev. Posestvo leži v lepi okolici, ne daleč od dobro znanih toplic. Zameva se ambicija za gospodarstvo, intelektualna in primeren imetek proti imetku oglasitelja. Starost 24 do 30 let. Eventualne ponudbe naj se izvolijo poslati upravnemu "Slov. Narodu" pod "Hrvat". — (1) Diskrecija zajamčena. (1633)

Št. 1180.

Razpisana je služba prvega mestnega policaja v Kranju

z letno plačo 360 gld., prostim stanovanjem in službeno uniformo.

Prosilci, zmožni slovenskega in nemškega jezika, naj ulože lastnorocno pisane prošnje z dokazi sposobnosti do 1. januvarja 1896 pri občinskem odboru.

Dolžnenci vojaki in žandarmi imajo prednost.

Županstvo v Kranju

dné 7. decembra 1895.

Svarilo!

V poslednjem času se množiče mešetarsko pretirana naznaniha naše takozvane "konkurence" na tako prisiljiv način, da moramo v razjasnilo opomiti nastopno:

* Konkurenca* prodaja žarno-lučne sisteme, ki so posneme Auerjevih patentov in, kakor vse posneme, manjše vrednosti.

Proti tem raznovrstnim kršiteljem naših privilegijskih pravic smo nastopili z vso strogoščjo nam pristojnih pravnih sredstev in smo tudi dali zapleniti na Dunaju in v Pragi v njih zalogah najdenje žarne objekte. Tudi smo dosegli, da se je dotičnim tvrdkam potom deželnih sodišč na Dunaju in v Pragi pod globo 50 gld. za vsak slučaj prestopka prepovedalo prodajati ponarejene žarne.

Pričakovati je tedaj, da ti ukrepi postanejo v najkrajšem času pravomočni, in da bodo oni, ki so se po nenavadeni nizkih cenah dali zavestni in kupovali take iz inozemstva importirane izdelke naših posnemovalcev, prišli v neprijetni slučaj, da bi imeli svetilke brez žarnic. Opozarjam torej naše p. n. konsumente na to možnost in jih prosimo v ujih lastnem interesu, da zahtevajo samo

plinovo žarno luč patent Auer
ker dobavljamo žarne objekte le k svetilkam, katere so bile naročene po našem zastopu tukajšnje plinove tovarne.

Avstrijska delniška družba za plinovo žarno luč patent dr. Karol Auer pl. Welsbach.

Zastop v Ljubljani: Plinova tovarna.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. oktobra 1895

Nastopajo ostajajoči priznani in edajalni čas posamezni so vrednjajoči posamezni.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.)

- Ob 19. urti 6. urte, po metri osobni viak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franciscusfeste, Ljubno, ter Selihal v Ausse, Ischl, Gmunden, Bolnograd, Steyr, Linz, Budjevice, Plesen, Marijine varo, Hebe, Karlova varo, Francisce varo, Praga, Lipko, Dunaj via Amstetten.
- Ob 6. urti 16. urte, oglejnej mediani viak v Kočevje, Novo mesto.
- Ob 7. urti 10. urte, oglejnej mediani viak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Franciscusfeste, Ljubno, Dunaj via Amstetten.
- Ob 19. urti 25. urte, popoldne mediani viak v Novo mesto, Kočevje.
- Ob 21. urti 25. urte, dopoldne osobni viak v Trbiš, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selihal, Dunaj.
- Ob 4. urdi popoldne osobni viak v Trbiš, Beljak, Celovec, Ljubno, Ces Selihal v Bolnograd, Land-Gastein, Zell na Jezeru, Incest, Brodence, Ursini, Gorenje, Paris, Steyr, Linz, Gmunden, Ischl, Budjevice, Plesen, Marijine varo, Hebe, Francisce varo, Karlova varo, Praga, Lipko, Dunaj via Amstetten.
- Ob 7. urti 20. urte, očetni mediani viak v Kočevje, Novo mesto.
- Natančno ob navedjih in praznikih ob 5. urti 26. urte popoldne osobni viak v Ljubljani.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.)

- Ob 8. urti 25. urte, oglejnej mediani viak v Dunaju via Amstetten, Lipko, Prague, Francisce varo, Karlova varo, Hebe, Marijine varo, Plesen, Budjevice, Bolnograd, Ljubno, Franciscusfeste, Trbiš.
- Ob 5. urti 19. urte, oglejnej mediani viak v Kočevje, Novo mesto.
- Ob 11. urti 25. urte, dopoldne osobni viak v Dunaju via Amstetten, Lipko, Prague, Francisce varo, Karlova varo, Hebe, Marijine varo, Plesen, Budjevice, Bolnograd, Ljubno, Franciscusfeste, Pontabel, Trbiš.
- Ob 9. urti 25. urte, očetni mediani viak v Kočevje, Novo mesto.
- Ob 4. urti 15. urte, popoldne osobni viak v Dunaju, Ljubno, Selihal, Beljak, Celovec, Franciscusfeste, Pontabel, Trbiš.
- Ob 6. urti 25. urte, očetni mediani viak v Kočevje, Novo mesto.

Prihod v Ljubljano (drž. kol.).

- Ob 7. urti 20. urte, oglejnej mediani viak v Kamniku.
- Ob 5. urti 25. urte, popoldne osobni viak v Kamniku.
- Ob 6. urti 25. urte, očetni mediani viak v Kamniku.

Prihod v Ljubljano (drž. kol.).

- Ob 8. urti 20. urte, oglejnej mediani viak v Kamniku.
- Ob 11. urti 25. urte, dopoldne osobni viak v Kamniku, Land-Gastein, Ljubno, Celovec, Pontabel, Trbiš.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.).

- Ob 7. urti 20. urte, oglejnej mediani viak v Kamniku.

(5-293)

(1639)

Dr. Albin Poznik,
predsednik.

(1444-7)

Henrik Kenda
v Ljubljani.Družbinske igre
in vsakovrstne igre, kakor tudi galanterijsko in lesorezbarsko blago priporoča kot najpripravnje za (1627-4)Božična darila
F. Stampfel v Ljubljani
Kongresni trg, Tonhalle.

(1444-7)

J. Pserhofer-jeva
lekarna, pri zlatem državnem jabolku*

Dunaj, I., Singerstrasse št. 15.

J. Pserhofer-jeve
odvajjalne kroglice, preje kričitline kroglice imenovane, staroznano, lahko čisteče domače zdravilo.

Od teh kroglic stane: 1 škatljica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zvitek s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr., če se poslije nefrankovano proti povzetju pa 1 gld. 10 kr.

Če se poprijede nefrankovano proti povzetju znesek, potem stane poštne proste posiljatve: 1 zvitek kroglice 1 gld. 25 kr., 2 zvitka 2 gld. 30 kr., 3 zvitki 3 gld. 35 kr., 4 zvitki 4 gld. 40 kr., 5 zvitkov 5 gld. 20 kr., 10 zvitkov 9 gld. 20 kr. (Manj ko 1 zvitek se ne more posiljati.)

Prosi se, izrecno „J. Pserhofer-ja odvajjalne kroglice“ zahtevati in na to paziti, da ima napis na pokrovu vsake škatljice na navodilu o uporabi stojčici podpis J. Pserhofer in sicer z ručedimi črkami.

Balzam zoper ozekino J. Pserhofer-ja, 1 lonček 40 kr., s poštne prosto posiljatvijo 65 kr.

Sok iz ozkega trpota (Spitzwegerichsaft), 1 steklenica 50 kr.

Balzam zoper goljo, 1 steklenica 40 kr., s poštne prosto posiljatvijo 65 kr.

Stoll-ovi Kola-preparati, izvrstno krepilo za želodec in žive. 1 liter kola-vina ali eliksirja 3 gld., — 1/2 litera 1 gld. 60 kr., — 1/4 litera 85 kr.

Zdravilni obliž za rane pok. prof. Stendel-a, 1 lonček 50 kr., s poštne prosto posiljatvijo 75 kr.

Razen tu imenovanih preparatov so v zalogi še vse v avstrijskih časnikih oglašene tu in inozemske farmacevtske specijalitete ter se preskrbe vse predmeti, katerih morda ne bi bilo v zalogi, na zahtevanje točno in najceneje.

Pošiljatve po pošti izvršujejo se najhitreje proti temu, da se prej vpošlje denar, večje naročbe tudi proti povzetju zneska.

Ce se preje vpošlje denar (najboljše s poštne nakaznico), potem je poština mnogo cenejša, nego pri pošiljatvah proti povzetju.

Imenovane specijalitete tudi prodajata v Ljubljani gospoda lekarja: Mardet-schläger in Piccoli.

(1419-7)

Srajce za gospode

za koje se garantuje, da se dobro prilega, iz najboljšega materiala, z gladkimi prsi po gld. 27-50, z vuge: načrtnimi prsi po gld. 29-32 komadov, prodaja promptno iz zaloge ali pa narejene po meri, kakor tudi najfinje in najsolidneje (824-26)

v ovratnikih in manšetah.

Henrik Kenda, Ljubljana.

VABILO**o bōnemu zboru**

delniškega društva

I. narodni dom v Rudolfovem

ki se bode vršil

dne 4. januvarja 1896 ob 6. uri zvečer

v Národnem domu

s sledčim vzoredom:

1. Sporočilo in račun za leto